

Deze les herhalen we de begrippen **onderwerp** en **werkwoord**. We weten al dat het onderwerp aangeeft over wie of wat in een zin iets gezegd wordt. Het werkwoord geeft aan wat het onderwerp van de zin doet.

1

1	ik lach			
2	jij lacht			
3	lach jij?			
4	hij lacht			
5	wij lachen			
6	jullie lachen			
7	zij lachen			
8	ik teken			
9	jij tekent			
10	teken jij?			
11	hij tekent			
12	wij tekenen			
13	jullie tekenen			
14	zij tekenen			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

3

Schrijf het onderwerp op (wie of wat?) en het werkwoord (wat doet het onderwerp of wat gebeurt er met het onderwerp?).

zin	onderwerp	werkwoord
De aarde draait om de zon.		
De planten groeien hard.		
Mijn vader verdient veel.		
De klok hangt aan de muur.		
De ober brengt thee.		
De wolken verdwijnen.		
De vlag wappert in de wind.		
De sneeuw smelt snel weg.		

Deze les herhalen we de begrippen **hele werkwoord** en **stam**. De stam is het hele werkwoord – en. Je schrijft de stam volgens de geleerde spellingregels, kopen – koop en niet kop.

1

1	bewaren			
2	bewaar			
3	beloven			
4	beloof			
5	ontdekken			
6	ontdek			
7	dromen			
8	droom			
9	schrijven			
10	schrijf			
11	storen			
12	stoor			
13	knippen			
14	knip			
15	verhuizen			
16	verhuis			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

3

Vooran staat het hele werkwoord, maak de stam en vul de stam in de zin in.

stam

- merken lk er niets van.
- bewaren lk het geheim.
- plukken lk de appels.
- dromen lk elke nacht.
- plagen lk graag.
- schrijven lk een gedicht.
- schrikken lk van de knal.
- verhuizen lk naar Groningen.
- ontdekken lk een foutje.

Deze les herhalen we dat het onderwerp **enkelvoud** (één) of **meervoud** (meer) kan zijn.

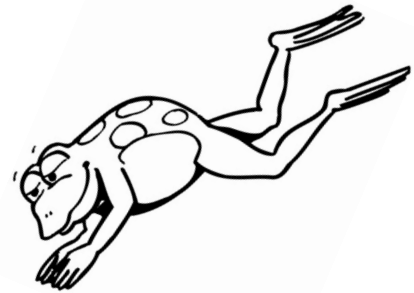
1

1	ik spring			
2	jij springt			
3	spring jij?			
4	hij springt			
5	wij springen			
6	jullie springen			
7	zij springen			
8	ik vertel			
9	jij vertelt			
10	vertel jij?			
11	hij vertelt			
12	wij vertellen			
13	jullie vertellen			
14	zij vertellen			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

3

Maak van het onderwerp meervoud, en schrijf de nieuwe zin op.

- De jongen vertelt leugens.
- De kikker springt in de sloot.
- Ik win de wedstrijd.
- Jij praat te veel.
- Hij luistert niet.

Nu van meervoud naar enkelvoud

- Zij spelen vals.
- Jullie maken een fout.
- Wij slapen in een tent.
- De dagen duren lang.
- De schepen varen uit.

Deze les herhalen we het begrip **persoonsvorm**. De persoonsvorm is de werkwoordsvorm die hoort bij het onderwerp. Als het onderwerp verandert van enkelvoud naar meervoud of omgekeerd, verandert de persoonsvorm mee.

1

1	ik bedoel			
2	jij bedoelt			
3	bedoel jij?			
4	hij bedoelt			
5	wij bedoelen			
6	jullie bedoelen			
7	zij bedoelen			
8	ik schilder			
9	jij schildert			
10	schilder jij?			
11	hij schildert			
12	wij schilderen			
13	jullie schilderen			
14	zij schilderen			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

3

Wat is de persoonsvorm? Schrijf die op.

persoonsvorm

1. Hij schildert de deur rood.
2. Zij schilderen de deur groen.
3. Ga je mee voetballen?
4. Gaan jullie mee voetballen?
5. De poes ligt te slapen.
6. De poezen liggen te slapen.
7. De oude dame wandelt in het park.
8. De oude dames wandelen in het park.
9. De jonge vogel probeert te vliegen.
10. De jonge vogels proberen te vliegen.

Deze les herhalen we dat de persoonsvorm ook verandert als je van **nu** (tegenwoordige tijd) naar **vroeger** (verleden tijd) gaat.

1

1	ik schreeuw			
2	jij schreeuwt			
3	schreeuw jij?			
4	hij schreeuwt			
5	wij schreeuwen			
6	jullie schreeuwen			
7	zij schreeuwen			
8	ik bouw			
9	jij bouwt			
10	bouw jij?			
11	hij bouwt			
12	wij bouwen			
13	jullie bouwen			
14	zij bouwen			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

3

Zet de zin in de tegenwoordige tijd. Schrijf de persoonsvorm nog een keer op.

1. Gisteren begon ik aan een nieuw boek.

Vandaag

2. Gisteren at ik een pizza.

Vandaag

3. Vroeger speelde ik gitaar.

Tegenwoordig

4. Eerst verzamelde ik voetbalplaatjes.

Nu

5. Gisteravond keken wij een film.

Vanavond

Deze les leren we dat je de **persoonsvorm** ook kunt vinden door van de zin een vraag te maken. Het werkwoord dat vooraan komt, is de **persoonsvorm**.

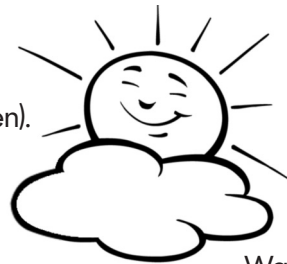
1

1	ik drink			
2	jij drinkt			
3	drink jij?			
4	hij drinkt			
5	wij drinken			
6	jullie drinken			
7	zij drinken			
8	ik werk			
9	jij werkt			
10	werk jij?			
11	hij werkt			
12	wij werken			
13	jullie werken			
14	zij werken			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

3

Maak een vraag van de zin. Let op het vraagteken!

Wat is de persoonsvorm?

1. Edo studeert geschiedenis.

.....

2. Morgen schijnt de zon.

.....

3. Hij zit elke avond te tekenen.

.....

4. De juf herhaalt de zin vaak.

.....

5. Morgen ontbijten we samen.

.....

6. Zijn broer staat te lachen.

.....

Deze les leren we dat de persoonsvorm bij *ik* (dat ben je zelf) in de tegenwoordige tijd (nu) de **stam** is. *Ik* noemen we de **eerste persoon enkelvoud**.

1

1	ik bouw			
2	ik bedank			
3	ik denk			
4	ik bedoel			
5	ik val aan			
6	ik drink			
7	ik ga door			
8	ik eet			
9	ik begin			
10	ik wijs aan			
11	ik fiets			
12	ik begrijp			
13	ik spreek af			
14	ik groei			
15	ik besluit			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

$$\begin{array}{r} 3 \\ 2 + \\ \hline 5 \end{array}$$

3

In de eerste kolom staat het hele werkwoord, maak de stam en vul die in de zin in.

hele werkwoord	stam	vul in
helpen		Ik _____ je met die som.
gebruiken		Ik _____ melk in de koffie.
komen		Ik _____ op bezoek.
proberen		Ik _____ te komen.
voetballen		Ik _____ bij Sparta.
vergeten		Ik _____ mijn paraplu.
zeggen		Ik _____ niets meer.
herhalen		Ik _____ de vraag.

Deze les leren we dat bij *jij* en *u* (iemand die je direct aanspreekt) de persoonsvorm stam + t is, behalve als *jij* **achter de persoonsvorm** staat. *Jij* is de **tweede persoon enkelvoud**.

1

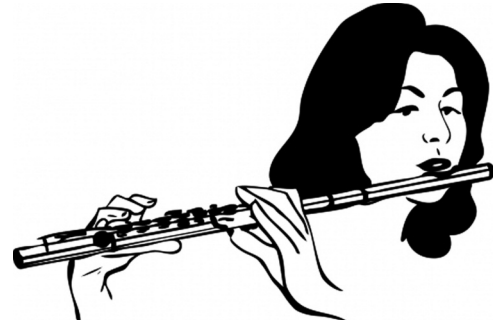
1	jij kijkt			
2	praat jij?			
3	u slaapt			
4	jij lacht			
5	val jij?			
6	u zingt			
7	jij onderzoekt			
8	luister jij?			
9	u verdwijnt			
10	jij rekt			
11	teken jij?			
12	u wacht			
13	jij speelt			
14	spreek jij?			
15	u zegt			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

3

Vul de goede persoonsvorm in.

- maken 1. Jij een mooi doelpunt.
- slapen 2. jij al?
- merken 3. U er niets van.
- vertellen 4. u nog eens een mooi verhaal.
- kijken 5. Jij te veel tv!
- drinken 6. u een kopje thee met ons?
- bedoelen 7. U zeker dat het niet waar is.
- herinneren 8. jij je oom Karel nog?
- spelen 9. Jij dwarsfluit.
- luisteren 10. Jij graag naar muziek.

Deze les leren we dat bij *hij (zij), het, iemand of iets anders* de persoonsvorm *stam + t* is, *hij is* de **derde persoon enkelvoud**.

1

1	hij zorgt			
2	zij zingt			
3	het gebeurt			
4	de man gooit			
5	de zon schijnt			
6	hij feliciteert			
7	zij lacht			
8	het regent			
9	joep praat			
10	de plant groeit			
11	hij noemt			
12	zij slaapt			
13	het kost niets			
14	opa vertelt			
15	het glas valt			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

3

Vul de goede persoonsvorm in.

controleren	1. Zij	de inhoud.
noemen	2. Repelsteeltje	zijn naam niet.
vliegen	3. De vogel	weg.
verdwijnen	4. Het	als sneeuw voor de zon.
feliciteren	5. Hij	mij met mijn verjaardag.
sneeuwen	6. Het	al de hele dag.
maken	7. De schoenmaker	mijn schoen.
spreken	8. De toerist	geen Nederlands.
groeien	9. Het	mij boven het hoofd.
onderzoeken	10. De arts	de patiënt.

Deze les leren we dat bij een onderwerp in het meervoud de persoonsvorm altijd gelijk is aan het hele werkwoord, bij *wij* (1e persoon meervoud), bij *jullie* (2e persoon meervoud) en bij *zij* (3e persoon meervoud).

1

1	wij draaien			
2	jullie slaan			
3	zij bouwen			
4	wij komen			
5	jullie moeten			
6	zij duwen			
7	wij wachten			
8	jullie betalen			
9	zij lezen			
10	wij geven			
11	jullie brengen			
12	zij horen			
13	wij schreeuwen			
14	jullie drinken			
15	zij zwemmen			

2

Dictweetje (ieder 5 woorden uit bovenstaande rij woorden).

3

Vul de goede persoonsvorm in, let op: het worden twee stukjes.

opstaan	1. Mijn ouders altijd vroeg
oversteken	2. De kinderen de straat
inademen	3. Zij diep
overblijven	4. Wij allemaal op school
voorlezen	5. Alle leraren elke dag
uitnodigen	6. Zij ons op hun feest.
opendoen	7. jullie de deur eens
inleveren	8. Wij de boeken weer
thuiskomen	9. Jullie op tijd hoor!
meebrengen	10. Wij bloemen voor de jarige.

